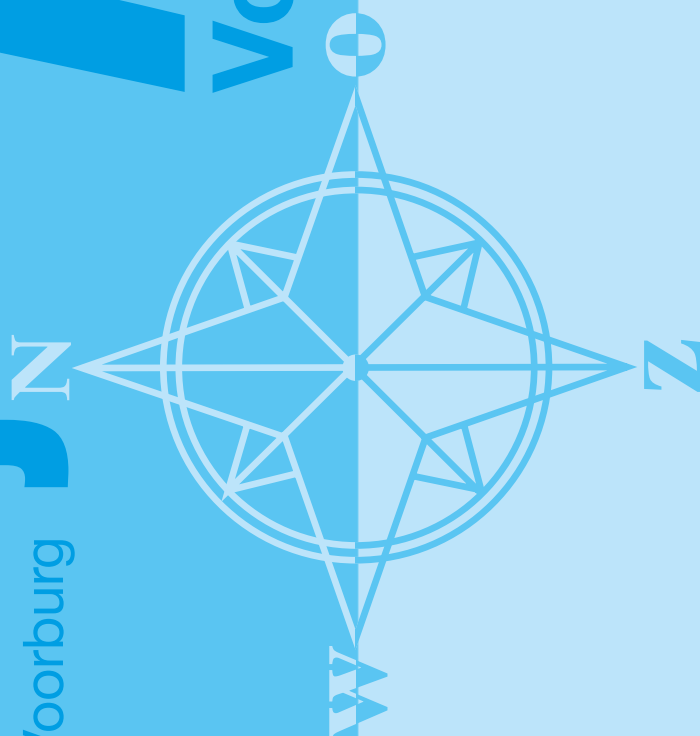

Kerkwijze

Uitgave Protestantse Gemeente te Voorburg

Voorburg

34^e jaargang no. 10
12 oktober 2018

In dit nummer o.a.:

- activiteitengids Vorming en Toerusting wijkgemeenten Martini en De Open Hof (bewaarexemplaar)
- Film 'Timboektoe'
- orgelconcert en lunchconcert
- Mazzelkids

Kerkelijk Bureau

Bruijnings Ingenhoeslaan 2
2273 KR VOORBURG
Tel. 386.35.02
E-mail: kerkelijkbureau@
protestantsegemeentevoorburg.nl
www.protestantsegemeentevoorburg.nl

Telefonisch bereikbaar/geopend:
Maandag en donderdag
van 9.00 tot 12.00 uur.

Enkele bank- en giro nummers:
Bijdrage Kerkbalans en/of Giften:
NL42 FVLB 0699641152 Protestantse
Gemeente Voorburg

Bestelling collectebonnen:
(€ 20,- per kaart)
NL07 RABO 0365900516 Protestantse
Gemeente Voorburg

Wilt u bij uw bestelling tevens
de portokosten voldoen?
De portokosten bedragen € 0,83
voor 1 t/m 3 collectekaarten en voor
4 of meer collectekaarten € 1,66.
Ook is het mogelijk de collectekaarten
af te halen bij het Kerkelijk Bureau

Diaconie:
NL27 INGB 0000261919 Protestantse
Gemeente Voorburg

ZWO Werelddiaconaat:
NL67 INGB 0009350778 Werkgroep
ZWO Prot. Gem. Voorburg

Zending:
NL96 INGB 0000001881 Zending Prot.
Gem. Voorburg

Kerk Wijzer

Administratie en bezorging:
Zie bovenstaande gegevens bij het
Kerkelijk Bureau.

Redactie:
A.C. Bronsveld-Voerman
H. Nauta
P. Vink

E-mail:
kwbronsveld@kpnmail.nl
kwnauta2@outlook.com
kerkwijzer@
protestantsegemeentevoorburg.nl

Verzoek uw kopij in Word te e-mailen
naar de 3 bovenstaande e-mailadressen.
**Kopij voor het nummer van vrijdag
16 november moet uiterlijk donderdag
8 november vóór 17.00 uur worden
ge-e-maild naar de redactieadressen.**

Kerk Wijzer

Nieuwe abonneemen-
ten kunnen worden aangemeld bij
het Kerkelijk Bureau. Eenmaal per jaar
krijgt u een verzoek om € 19,50 lees-
geld te voldoen op rek.
NL84 FVLB 0699741858,
Administratie Voorburgs Kerkblad.
Aan hen die buiten Voorburg wonen
wordt per jaar € 26,50 extra aan por-
tokosten in rekening gebracht.

Kerkdiensten Rooster

Zondag 14 oktober

Oude Kerk, Herenstraat
10.00 uur ds. H.M. Marchand
19.00 uur ds. L. den Breejen, Delft

Koningkerk, Br. Ingenhoeslaan
10.00 uur ds. J.T. van der Wolf en
ds. E. van der Wolf-Kox

Vrijzinnig Centrum De Hoeksteen
10.30 uur geen dienst

De Mantel
11.15 uur ds. A. Hommens

Zondag 21 oktober

Oude Kerk, Herenstraat
10.00 uur ds. W.F. Schormans
19.00 uur prop. D. van den Born,
Leiden

Koningkerk, Br. Ingenhoeslaan
10.00 uur ds. J.T. van der Wolf

Vrijzinnig Centrum De Hoeksteen
10.30 uur geen dienst

**Kerkdienst voor doven, gebouw:
Koningkerk**
10.00 uur ds. J.T. van der Wolf

Zondag 28 oktober

Oude Kerk, Herenstraat
10.00 uur ds. J.T. van der Wolf
19.00 uur ds. J.C. van Dongen,
Den Haag

Koningkerk, Br. Ingenhoeslaan
10.00 uur ds. E. van der Wolf-Kox

Vrijzinnig Centrum De Hoeksteen
10.30 uur ds. K. Bezemer

Zondag 4 november

Oude Kerk, Herenstraat
10.00 uur ds. W.F. Schormans
19.00 uur ds. H. Out, Waalse Kerk,
Den Haag

*Paulus schreef: Laat uw liefde
oprecht zijn. Wees het goede
toegedaan. Heb elkaar lief met
de innige liefde van broeders en
zusters. Romeinen 12: 9-13*

Koningkerk, Br. Ingenhoeslaan
10.00 uur ds. J. Boot-de Boer,
Leidschendam

Vrijzinnig Centrum De Hoeksteen
10.30 uur Barbara Zwaan,
Hoeksteenlezing

**Kerkdienst voor doven, gebouw:
Koningkerk**
10.00 uur ds. J. Boot-de Boer,
Leidschendam

Zondag 11 november

Oude Kerk, Herenstraat
10.00 uur ds. H.M. Marchand
19.00 uur ds. W.F. Schormans,
cantatedienst

Koningkerk, Br. Ingenhoeslaan
10.00 uur prof. F.G. Immink,
Driebergen

Vrijzinnig Centrum De Hoeksteen
10.30 uur geen dienst

De Mantel
11.15 uur ds. T. Koelewijn,
Den Haag, H.A.

Wijkgemeente Martini

Oude Kerk Herenstraat 77, 2271 CC Voorburg, tel.
3863220.

Predikanten: ds. W.F. Schormans, Parkweg 362, 2271
BK Voorburg, tel: 7520363, e-mail: wfschormans@
hotmail.com. Werkdagen ma/di/wo/do.

En ds. H.M. Marchand, Parkweg 362, 2271 BK Voor-
burg, tel. 7520363, e-mail: hmmarchand@hotmail.
com. Werkdagen ma/di/do.

Scriba: mw. M.E. Hartevelt-Breugom, Wijnandt
van Elststraat 14, 2282 HH Rijswijk, e-mail: scriba.
oudekerkvoorburg@gmail.com, tel. 06-14644402.

Voorzitter: mw. D.M. Redelijkheid-Gerritse, e-mail:
dirmaredelijkheid@xs4all.nl, tel. 06-17042180.

Rek.nr. wijkkas: NL98 INGB 0000 6837 55 t.n.v.
Wijkkas Martinigemeente.

Rek.nr. wijkdiaconie: NL49 INGB 0000 5470 91
t.n.v. Wijkdiaconie Martini Gemeente.

Website: www.oudekerkvoorburg.nl.

Bij de diensten

**Zondag 14 oktober,
lunch jonge gezinnen**

We lezen verder in het Marcusevan-
gelie (10: 17-31): een ontmoeting
tussen Jezus en de rijke jonge man.
Die vraagt, hoe hij, die alles al heeft
en de geboden in acht neemt, erfge-
naam kan worden van het Koninkrijk.

'En Jezus zag hem en kreeg hem lief.' Maar de jonge man kan geen afstand doen van zijn bezit en dan volgt het woord van Jezus over de kameel en het oog van de naald. Altijd weer een heel klemmende tekst om te lezen en tot je hart door te laten dringen, zeker wanneer je zelf tot het welvarende deel van de wereldbevolking hoort. Ds. Leneke Marchand.

Zondag 21 oktober

Deze zondag sluiten we de serie uit het Marcusevangelie af met Marcus 10: 32-45. Twee leerlingen van Jezus blijken zeer ambitieus. Zelfbewust solliciteren zij naar de hoogste posities in Jezus' regering. Dat valt bij de andere leerlingen niet goed. Jezus wijst hun ambities niet af maar wijdt hen in in de managementstijl van het koninkrijk van God: dienend leiderschap. Een stijl die veel opbrengt en veel vraagt. Ds. Giel Schormans.

Zondag 28 oktober

Deze zondag gaat ds. Jan van der Wolf voor.

Zondag 4 november

De komende weken en ook tijdens de adventsperiode lezen we tijdens de kerkdiensten uit het laatste Bijbelboek: de Openbaring van Johannes. We volgen daarmee de alternatieve lezing van het oecumenisch leesrooster. De openbaring van Johannes bestaat uit visioenen die de apostel Johannes op het eiland Patmos kreeg. Het behoort tot het apocalyptische genre in de Bijbel. Apocalyps betekent ont-hulling. Dat wat verborgen is, wordt zichtbaar. Johannes 'schouwt' het wezen van de geschiedenis en ziet haar bestemming. In zijn beelden en visioenen komt de alledaagse werkelijkheid in een ander licht te staan, het licht van Jezus, de opgestane Heer. Deze zondag maken we daarmee een begin. We lezen hoofdstuk 4, Johannes krijgt een blik in de hemel en ziet de troon van God. Ds. Giel Schormans.

Zondag 11 november

Op 4 november zijn we begonnen met de lezing van het boek Openbaring. Een kijk achter de schermen van de hemelse werkelijkheid. Deze zondag horen we hoofdstuk 5. Over een verzegelde boekrol. Het boek van de geschiedenis blijft gesloten, het grote verhaal van de mensen zit zo vast als een huis. Niemand kan het openen, en Johannes wordt door verdriet overmand. Maar het hoofdstuk eindigt met loflied en aanbidding. Ds. Leneke Marchand.

Collectetoelichtingen

De 1^e collecte is altijd voor een diaconaal doel.
De 2^e collecte is altijd voor plaatselijke kerkelijke doeleinden zoals huisvesting, salarissen, organisatie e.d.

14 oktober Werelddiaconaat

In 2018 ondersteunen wij in totaal vier projecten: Oeganda, JW-Support en Docenten voor Afrika. In Kampala, de hoofdstad van Oeganda, steunen we twee projecten. Het eerste project begon als burenhulp en is inmiddels via tuinbouw uitgegroeid naar voorlichting aan tienermoeders en onderwijs. Het tweede project betreft ondersteuning van een revalidatiecentrum. Via JW Support ondersteunen we een schoolproject in Bangladesh waar de leerlingen naast onderwijs ook levenslessen meekrijgen. De Stichting Docenten voor Afrika ondersteunt in Zuid-Afrika een aantal lagere scholen en tevens individuele leerlingen met een beperking. Medio oktober verschijnt de 66^e Voorburgse-Samen-Delenkrant met recent nieuws over deze en andere projecten.

21 oktober Algemene doeleinden

De meeste collecten hebben een nauwkeurig omschreven doel. Maar er zijn natuurlijk ook algemene kosten waarvoor niet speciaal gecollecteerd wordt maar die de Diaconie wel maakt om haar werk te kunnen doen. De belangrijkste is de bijdrage voor gebruik diensten Kerkelijk Bureau. Andere posten zijn abonnementen en documentatie en bank-, porti- en kopieerkosten.

28 oktober Wijkdiaconie

De wijkdiaconie organiseert activiteiten voor oudere gemeenteleden zoals bezoekwerk, wekelijks vervoer van Het Anker naar de Oude Kerk, bustochten en ontmoetingsdagen, vakantieweek, oogst- en paasgroeten en verleent financiële hulp aan individuen waar nodig. Daarnaast verzorgt zij het Heilig Avondmaal, draagt zij bij aan het werk van Kerk en Buurt en maakt zij door haar bijdrage het jaarlijkse reisje van allochtone vrouwen naar de Kaag mogelijk.

4 november Najaarszending

Sinds januari 2015 is Nienke Pruiksma voor vier jaar uitgezonden naar Brazilië. Zij is verbonden aan COMIN, een organisatie die inheemse bevolkingsgroepen ondersteunt op het gebied van gezondheidszorg, onderwijs en landrechten en daarnaast een dialoog op gang brengt tussen inheemsen en niet-inheemsen. Nienke is vooral bij deze dialoog betrokken, verzorgt lessen en cursussen en denkt mee over de lesstof en -materialen. Info: www.kerkinactie.nl/nienkepruiksma.

11 november Exodus

Veel gedetineerden willen na het uitzitten van hun straf de criminaliteit achter zich laten. Het blijkt moeilijk om dit geheel op eigen kracht te doen. Exodus Nederland biedt in elf Exodushuizen een woon- en werkprogramma dat ex-gedetineerden helpt hun leven na gevangenschap weer op te bouwen. Exodus kiest voor een structurele aanpak met aandacht voor wonen, werken, relaties en zingeving. Meer dan 1.600 vrijwilligers -veelal afkomstig uit kerken- werken in de Exodushuizen, bezoeken gedetineerden in gevangnissen of begeleiden kinderen bij een bezoek aan een ouder in detentie. Jaarlijks ondersteunen zij daarmee 4.000 gedetineerden, ex-gedetineerden en hun familieleden. Helpt u mee om (ex-)gedetineerden perspectief te bieden tijdens of na hun gevangenschap? Meer info: www.exodus.nl.

Bach-Cantatedienst zondag-avond 11 november 19.00 uur

Deze avond een bijzondere muzikale avonddienst waarin de cantate 'Was Gott tut, das ist wohlgetan' (BWV

98) van Johan Sebastian Bach in onze Oude Kerk ten gehore wordt gebracht. Deze dienst is een samenspel van muziek, samenzang en een korte overdenking die aansluit bij het on-

derwerp van deze cantate. Met medewerking van het Barokorkest Musica Aeterna, een projectkoor onder leiding van onze cantor-organist Hans Houtman, de solisten Paulien van der Werff, Gelske van der Duin, Roelof Polinder en Janko Fraanje en organist Arjen Versluis. De overdenking wordt verzorgd door ds. Giel Schormans.

Zangdienst zondagavond 18 november 19.00 uur in de Oude Kerk

Zondagavond 18 november is er weer een zangdienst. In deze dienst zullen we liederen zingen uit diverse liedbundels. Jan Droogers begeleidt op het orgel en Piet Alers op de fluit. Hebt u een (bekend) lied dat u graag (weer een keer) wilt zingen geef dit dan per mail of telefonisch door aan ds. Giel Schormans (wfschormans@hotmail.com, tel. 7520363) We zullen dan proberen uw lied een plaats te geven. *Doorgeven kan tot dinsdag 13 november 20.00 uur.*

In memoriam Henny Engelgeer-Broekman

Op zaterdag 15 september is op 92-jarige leeftijd overleden ons gemeentelid mevrouw Hendrika Grietje (Henny) Engelgeer-Broekman. Sinds 2 juli 2001 was zij weduwe van Cornelis Engelgeer. Het echtpaar kreeg 7 kinderen. Vanaf het begin van haar huwelijk woonde zij op de Laan van Leeuwestejn en in de wijk Damsigt. Zij en haar man kerkten toen in de Damsigtkapel en ook maakten zij de bouw en oplevering van de Opstandingskerk mee. Groot verdriet was er toen een van haar kinderen op achtjarige leeftijd overleed. Nadat de kinderen uit huis waren is het echtpaar verhuisd naar de Veluwe en uiteindelijk de laatste jaren teruggekeerd naar de Randstad, in Zoetermeer. Anderhalf jaar geleden is mevrouw Engelgeer in De Mantel komen wonen en werd zij lid van onze gemeente. Mevrouw Engelgeer was een optimistische gelovige vrouw die ondanks de tegenslagen in haar leven veel dankbaarheid uitstraalde. Op woensdag 19 september is zij begraven op de Oosterbegraafplaats. In de rouwdienst daaraan voorafgaand stond psalm 23 centraal. Een psalm die spreekt over uitredding door het donker van de dood heen. In dat geloof is Henny Engelgeer gestorven en in dat geloof hebben wij haar lichaam toevertrouwd aan de aarde waar het mag rusten tot de dag van de verrijzenis. Wij wensen haar kinderen, klein- en achterkleinkinderen Gods troostende nabijheid toe in de tijd die komt.

Ds. Giel Schormans

In memoriam Ans Poetiray

Op vrijdag 21 september overleed op 91-jarige leeftijd ons gemeentelid Anna Jacoba Betsy Poetiray, 'tante Ans' zoals ze bij velen bekend stond. Zij werd geboren op 3 april 1927 in Batavia in het toenmalige Nederlands Indië. Met haar ouders kwam zij voor de oorlog naar Nederland. Na de oorlog werkte zij aanvankelijk als apothekersassistente, later werkte ze vele jaren als directiesecretaresse bij Gist Brocades. Zij bleef vrijgezel en heeft altijd aan de Laan van Nieuw Oosteinde 132 gewoond. Mevrouw Poetiray was een gastvrije en actieve vrouw die tot op hoge leeftijd graag roeide, stenen verzamelde en reisde. Na een hersenbloeding raakte zij twee jaar geleden halfzijdig verlamd. Als gevolg daarvan verhuisde zij naar verzorgingshuis Nebo in Den Haag. Haar wereld werd noodgedwongen kleiner. Het viel haar bij tijden heel zwaar zo afhankelijk en beperkt te zijn en gaandeweg verlangde ze er steeds meer naar dit leven te mogen te verlaten. De intensieve zorg van neven en nichten deed haar goed, evenals de bliken van aandacht uit de gemeente waar ze zich intens mee verbonden wist. Boven haar bed hing een foto van het Christusbeeld uit Rio de Janeiro. Zijn handen zegend uitgestrekt. Op Hem richtte zij in haar donkere momenten haar ogen, in Hem wist zij zich geborgen. Tijdens de plechtigheid voorafgaande aan de crematie op donderdag 27 september in crematorium Haagse Duinen, stond psalm 36 centraal: 'want bij U is de bron van leven, in Uw licht zien wij licht.' Wij wensen haar neven Rob Valkenhoff, Nico Zondervan en nicht Linda Lisapaly en allen die haar zullen missen Gods troostende nabijheid toe.

Ds. Giel Schormans

Vanuit de kerkenraad Koffiemoment voor nieuwe leden op zondag 11 november

De kerkenraad nodigt iedereen die recentelijk lid is geworden van onze gemeente uit voor een kop koffie na de dienst van zondagmorgen 11 november. Er zal het een en ander verteld worden over het reilen en zeilen in de gemeente en er zal een aantal kerkenraadsleden aanwezig zijn, zodat u ook een deel van de kerkenraad en natuurlijk de andere nieuwe leden in de gemeente wat beter kunt leren kennen. Nieuwe leden zullen een persoonlijke uitnodiging ontvangen, maar ook zonder uitnodiging van harte welkom!

Fotowand

Soms hoor je namen waarbij je het gezicht niet kent, of vice versa. Om de onderlinge betrokkenheid en de integratie van nieuwe leden te bevorderen leeft in de kerkenraad al langer het idee om een 'smoelenboek' van gemeenteleden samen te stellen. Dat blijkt praktisch nogal ingewikkeld te zijn, ook met het oog op de privacy. Daarom is het idee geboren om in De Voorhof een fotowand in te richten met daarop foto's van gemeenteleden met bijbehorende naam. Wim Bannink is bereid gevonden dit te organiseren. Op een aantal zondagen zal hij na de dienst in de kerk aanwezig zijn om portretfoto's te maken. Uiteraard is dit vrijwillig en zullen alleen de foto's worden opgehangen van gemeenteleden die daar toestemming voor hebben gegeven. De (kleine) foto's zijn verplaatsbaar en komen op een plaats te hangen waar niet iedereen die De Voorhof gebruikt er direct zicht op heeft. De zondagen waarop de foto's worden geschoten zullen middels de nieuwsbrief worden bekend gemaakt. Het spreekt voor zich dat alleen bij voldoende belangstelling dit initiatief gerealiseerd kan/zal worden.

Groepskaars: onderling pastoraat

Om zichtbaar te maken dat we rond de Oude kerk op allerlei manieren samen het lichaam van Christus vormen, hebben we de groepskaars in het leven geroepen. Deze kaars staat in de (ronde) huiskamer van De Voorhof en kan gebruikt worden door welke groep of commissie dan ook die samenkomt. Als teken van het geloof, dat elk samenzijn gebeurt in het licht van de Heer. Op de kaart die op startzondag werd uitgereikt, staat een mogelijke opening van een vergadering/kring. Daarin kun je als dat bij je groep past, ook een moment nemen om te delen wat je bezighoudt. Als een vorm van onderlinge zorg. De komende tijd zullen we als ouderlingen en predikanten her en der eens iemand aan zijn jasje trekken met de vraag: hoe werkt dat eigenlijk bij jullie, dat omzien naar elkaar? Is de kaars en de opening daar een goede vorm voor? Of doe je dat anders, en hoe dan? We zijn benieuwd! En natuurlijk: dit niet om te controleren of het goed gaat, maar om te luisteren en betrokken te zijn.

Op de startzondag hebben de vertegenwoordigers van de verschillende groepen ook het boekje 'Een goed gesprek' uitgereikt gekregen. Echt luis-

Sporen van 'Ontmoeten'

In ons dagelijkse taalgebruik heeft 'ontmoeten' nogal eens de betekenis van 'tegenkomen' op onze weg door het leven. Toch is 'ontmoeten' meer dan iemand tegenkomen of bij elkaar zijn. Ontmoeten heeft iets van verwondering en herkenning. Een echte ontmoeting raakt, laat sporen na, vraagt openheid en betrokkenheid. Je hoeft niet alles te zeggen tegen de ander, maar wel dat de ander iets mag zeggen of vragen.

Ontmoeten is: de ander binnenlaten in jezelf, in de binnenste cirkel van je leven; met het risico dat de ander ontdekt dat je je soms anders voordoet, dat je kwetsbaar bent; antwoord geven op vragen over wat jou ten diepste beroerd.

Dan kan er sprake zijn van echte ontmoeting.

Daarover het volgende verhaal.

Een vader had twee zonen. Op een dag werden zij er door hun vader op uitgestuurd: "trek er op uit, ga op verkenning in de dorpen, laat overal je sporen na en kom na enkele weken terug."

Zo deden ze en al snel begon de oudste tekens achter te laten, lang gras bij elkaar te binden of takjes om te buigen. De jongste deed niets, ook niet als de oudste hem aan de opdracht van hun vader herinnerde.

Na een tijd kwamen ze in een dorpje. Mannen, vrouwen en kinderen zaten in een gemeenschapshuis bij elkaar, waar ze met elkaar dronken en aten, gesprekken voerden. De oudste bleef druk gras- en takjessporen maken en viel tegen een hut in slaap. De jongste begroette de bewoners, raakte met hen in gesprek en werd door hen uitgenodigd mee te doen. Hij at en dronk met hen, hij deelde in hun zorgen en problemen en hielp waar hij kon. Hij huilde met hen, deelde hun verdriet en soms hun machteloosheid. Maar ook feestte hij met hen met zang en dans, deelde in hun blijdschap. Zo trokken ze van dorp naar dorp, de oudste knoopte gras en knapte takjes, de jongste lachte, huilde, sprak en leefde mee met de dorpelingen.

Bij hun thuiskomst was de vader benieuwd naar hun verhalen. De oudste vertelde over de sporen die hij op hun tocht had nagelaten. De vader was ook benieuwd naar de sporen van de jongste zoon. "Die zijn er niet" zei de oudste. "Laten we eens gaan kijken" zei de vader. En zo gingen ze weer op weg, de oudste toonde de sporen die hij had nagelaten. Bij het eerste dorp werden ze door de bewoners enthousiast begroet, en kreeg de vader complimenten over zijn jongste, sympathieke zoon. Daarna ging het ook zo in de andere dorpen.

De oudste zoon snapte er niets van: "niemand kent mij, en ik heb nog wel precies gedaan wat mij was opgedragen." Waarop de vader antwoordde: "er zijn nog andere sporen die je kunt achterlaten, sporen in de harten van de mensen. Jouw broer heeft zulke sporen achtergelaten. Sporen die lang blijven, nog lang nadat die knopen in het gras zijn opgegeten of uiteen gewaaid."

pastor Paul Sas

te welkom bij de koffie. Van 10.00-12.00 uur kunt u binnen lopen in De Voorhof voor een kopje koffie, thee, iets lekkers en een praatje.

De eerstvolgende maaltijden zijn op 23 oktober en 13 november. Een gezellige maaltijd met mensen van binnen en buiten de kerk, waarbij het elkaar ontmoeten centraal staat. U krijgt voor € 7,50 een driegangsmenu, inloop 17.15 uur, de maaltijd begint om 17.45 uur. U kunt zich aanmelden tot de zaterdag vóór de maaltijd bij Lenne Versteeg, tel. 3998393, e-mail lenneversteeg@ziggo.nl of Janny van der Heide, tel. 3861534, e-mail jannyvanderheide@versatel.nl. Voor inlichtingen Gerda van der Hoeven, tel. 3872066, e-mail gerdavidhoeven@hotmail.com.

Giften

Voor de wijkdiaconie is een gift ontvangen van € 70,- (NN) via Els Schippers.

Lieve mensen,

Hartelijk dank voor uw medeleven met Jan en met ons die nu zonder echtgenoot, (schoon)vader en grootvader verder door het leven moeten gaan.

Ik heb een ongelooflijke hoeveelheid kaarten, brieven en bloemen ontvangen en velen hebben elke dag voor Jan gebeden, vanaf het moment dat hij ernstig ziek was.

Velen van u waren bovendien aanwezig op de dag van de uitvaart, 3 september.

Wat is het fijn om je zo gedragen te weten! Heel veel dank nogmaals.

Mede namens Albert, Yurina en hun kinderen groet ik u,

Ria Stoop-Quist

Sanseveria

Op 20 september is Ans Poetiray helaas overleden. Een groot gemis om deze lieve vriendin niet meer te kunnen ontmoeten en omhelzen. Boven de rouwkaart stond:

"Heer als Gij mij roept om te gaan, laat mij dan nog even staan

Om nog eenmaal om te kijken naar wat ik zo intens heb liefgehad".

En dat heeft zij, toen ze enkele weken geleden in de kerk en De Voorhof was. Bij haar afscheid werd zij omringd door vele bloemen, want daar hield zij zoveel van. Ook Sanseveria bracht haar een laatste groet waaraan een Sanseveriakaartje was bevestigd.

Begin oktober was Henk Griffioen aanwezig met zijn lezing "Wie verre

teren, daarin kun je groeien. Bakker zegt daar rake dingen over en geeft ook praktische oefenmogelijkheden. Met de ouderlingen en pastoraal werkers hebben we hier al een mooie en leerzame avond mee gewerkt. Doe er uw/je voordeel mee, en geef het boekje door als u het uit heeft.

Diensten in De Mantel

Zondag 14 oktober is de voorganger ds. Annelies Hommens-van der Steeg.

In deze dienst speelt Albert Jan Schouten mee op zijn viool, samen met organiste Netty Blansjaar.

Zondag 11 november vieren we het Heilig Avondmaal met ds. Thomas Koelewijn als voorganger.

In beide diensten zijn ook mensen van buiten De Mantel van harte uitgenodigd.

Koffieochtend en Samen eten

Maandag 6 november bent u van har-

DE VOS VERF

Voor hoogwaardige lak, muurverf en plamuur

Voor professioneel advies

BIJ KONINKLIJKE BESCHIKKING
HOFLEVERANCIER

WWW.DEVOSVERF.NL / 070 347 36 31

AGTERDENBOSCH
NVM MAKELAARS

NVM • WONEN

telefoon: 070 386 42 45
www.agterdenbosch.nl

FA. A. H. KERKHOF & ZN.

van 1892

BEGRAFENIS – CREMATIEVERZORGING

diverse rouwcentra – telefoon 3451676

FAMILIEONTVANGKAMER en KANTOOR:

Groot Hertoginnelaan 227 – Den Haag

DAMEN DRUKKERS

www.damendrukkers.nl

reizen doet heeft veel te verhalen!". En dat Henk een uitstekende verteller is weten wij uit ervaring. Aan één stuk door en uit het hoofd vertelt hij over zijn reiservaringen, daarbij gesteund door vriend Alex Booms om de foto's te tonen. Prachtig!

De start van de middag was wat plechtiger met het aansteken van de groepskaars, vergezeld door de woorden 'Het licht van Christus. In dit licht zijn wij samen'. Als gemeente, en volgens Sanseveria's leuze, zijn wij geroepen om naar elkaar om te zien. Er kan dan een vraag gesteld en beantwoord worden. Belangrijk daarbij is dat hieruit goede gesprekken komen. Het lijkt ons zinvol om eenieder die dat wil doen ons dat aangeeft. Het is niet de bedoeling dat Jo en ik iedere keer het voortouw nemen. We geven graag de microfoon aan een ieder die dat wil.

Dinsdag 6 november komt de heer Bart de Haas naar Voorburg om te vertellen over Canada, waar hij een groot gedeelte van zijn leven heeft gewoond en gewerkt. Ik denk dat dit weer een mooie en boeiende middag wordt, dus.... komt allen!
Heel veel sterkte aan onze zieken en

vergeet ook onze vriendinnen niet die in een verzorgingshuis verblijven.

Ans Verschoor
tel.: 3870465

Wijkgemeente De Open Hof

Koningkerk Br. Ingenhoeslaan 4, 2273 KR Voorburg, tel. 3866876. Pred.: ds. J. van der Wolf, Laan van Haagvliet 19, 2271 XL Voorburg, tel. 2128279 e-mail: jtvanderwolf@gmail.com en ds. E. van der Wolf-Kox, Laan van Haagvliet 19, 2271 XL, Voorburg, tel. 2128279 e-mail: evanderwolfkox@gmail.com Scriba: mw. R. Dröge-Bouwers, Einddorpstraat 25, 2271 VS Voorburg, tel. 3861611, e-mail: secretariaat@deopenhofvoorburg.nl Rek. Nr. Wijkkas NL30 INGB 0007235874. Rek. Nr. Wijkdiaconie NL95 INGB 0008034372. Website: www.deopenhofvoorburg.nl

Bij de kerkdiensten Zondag 14 oktober

Vanmorgen een kortere dienst dan anders, want na de dienst zal er een gemeentegesprek zijn over het Kompas. Wat willen we als geloofs-gemeenschap en waar liggen onze prioriteiten? Daarbij aansluitend staan we in de verkondiging stil bij 1 Petrus 4: 10: "Laat ieder van U de gave, die hij van God gekregen heeft, gebruiken

om anderen daarmee te helpen, zoals het goede beheerders van Gods veelsoortige gaven betaamt." Ook is het heel passend dat Jan Hoogteijling bevestigd zal worden als ouderling (scriba AK) en dat Han Lankhuijzen benoemd zal worden als kerkrentmeester (secretaris College van Kerkrentmeesters). Ds. Jan en Els van der Wolf gaan beiden voor in deze dienst en de cantorij o.l.v. Andrew Wright zal ook meewerken.

Zondag 21 oktober

"Ik hoor erbij" is het thema van deze dienst. Geregeld is er een groepje doven -met een tolk- aanwezig in onze kerkdiensten. Hun aanwezigheid is vanzelfsprekend, maar in deze dienst voor doven én horenden hebben we speciale aandacht voor hen. Het Bijbelgedeelte, dat we samen met een aantal doven hebben besproken, is Marcus 7: 31-37. Daarin lezen we dat iemand bij Jezus wordt gebracht die doof is en moeilijk kan spreken. Als Jezus tegen hem zegt: Effata (Ga open), gaan zijn oren open en kan hij spreken. Waar gaat het ten diepste om in dit verhaal? In deze dienst, waarin ds. Jan van der Wolf de voorganger is, zullen we ook nader kennis maken met de gebarentaal.

**Activiteitengids Vorming en Toerusting
Martinigemeente (Oude Kerk) en De Open Hof gemeente (Koningkerk)
Voorburg 2018-2019**

ABC-cursus: Basiscursus christelijk geloof

Contactpersoon: ds. Giel Schormans, wfschormans@hotmail.com

De ABC-cursus is bedoeld voor wie meer wil meer weten over het christelijk geloof of zijn kennis weer eens wil opfrisen. Aan de hand van een boekje van Rowan Williams (Leven als christen) maken we kennis met de kernthema's van het christelijk geloof (Bijbel, gebed, doop en avondmaal) en lezen we allerlei belangrijke teksten uit het Oude en het Nieuwe Testament. Er is alle ruimte voor gesprek en vragen. Deze cursus is tevens een voorbereiding voor hen die gedoopt willen worden of belijdenis willen doen van het geloof. Een keer in de drie weken op dinsdagavond van 20.00-21.45 uur in De Voorhof bij de Oude Kerk.

1^e keer: dinsdagavond 2 oktober om 20.00 uur.

Bijbelkring donderdagavond: de brief van Paulus aan de christenen in Korinthe

Leiding, opgave en info: ds. Giel Schormans, wfschormans@hotmail.com

Deze kring is bedoeld voor wie samen met anderen de Bijbel wil (leren) lezen. We behandelen gedeelten uit de brief die Paulus schreef aan de gemeente in Korinthe en gebruiken daarbij een studieboekje. Na uitleg over de betekenis en de achtergronden van de gelezen tekst gaan we op zoek naar de actualiteit van deze woorden vandaag.

1 x per maand op de donderdagavond. 1^e keer: 27 september 20.00-21.30 uur in de Kleine zaal in De Voorhof bij de Oude Kerk. 27 september, 18 oktober, 22 november, 24 januari, 14 februari, 7 maart, 11 april.

Catechese voor jongeren 12+

Leiding en info: ds. Leneke Marchand, hmmarchand@hotmail.com

Opgave en coördinatie: Eline de Vries, eline.vries@hotmail.com

Catechese, raar woord misschien. Wat betekent het? Catechese is leren, door te luisteren, vragen te stellen en samen met andere jongeren na te denken. Catechese gaat over de inhoud van het geloof en over wat het betekent christen te zijn. Als kind heb je misschien heel wat bijbelverhalen gehoord, maar wat hebben die nu met elkaar te maken? En wat hebben ze te betekenen, voor vandaag? We volgen dit jaar de methode Follow Me met daarin thema's als Allah is God?, doet God iets aan het kwaad?, hoe kijk je naar jezelf? Ben je geïnteresseerd, geef je op en kom een keer kijken. We komen deze winter twaalf keer samen: een keer per twee weken op de maandagavond van 19.00-20.15 uur. Daarnaast doen we een paar keer een gezellige activiteit op vrijdag of zaterdag, zullen we een keer op zondag een andere kerk bezoeken, en gaan we speeddaten met senioren uit de kerk.

SAVE THE DATE: De eerste avond op maandag 1 oktober zijn je ouders ook uitgenodigd!

Christelijke meditatie

Contactpersoon ds. Els van der Wolf, evanderwolffkox@gmail.com

Eens per maand, op donderdagochtend van 9.30-10.30 uur, is er een bijeenkomst christelijke meditatie in de Koningkerk. Een uur van stilte en gebed rond een Bijbeltekst, een korte tekst of een icoon. Je hoeft geen lid van de kerk te zijn of ervaring te hebben om mee te doen. Welkom!

O.l.v. ds. Els op donderdagochtend van 9.30-10.30 uur op 4 okt, 1 nov, 6 dec, 3 jan, 31 jan, 7 mrt, 4 apr, 2 mei, 6 juni.

Een goed gesprek: drie avonden over gebed en meditatie

Contactpersoon: ds. Giel Schormans, wfschormans@hotmail.com

Het gebed is een van de wezenlijke praktijken van het christelijk geloof. Tegelijk leven er vaak veel vragen als het gaat over bidden: hoe moet je eigenlijk bidden? Waarom 'lukt' het gebed soms niet? Wat mag je van het gebed verwachten? Gedurende drie avonden in het voorjaar behandelen we een aantal aspecten van gebed en meditatie (achtergronden, vormen, oefening) en krijgt u materiaal om zelf mee aan de slag te gaan. Data worden bekend gemaakt via de KerkWijzer.

Leiding: afwisselend Barbara Zwaan en ds. Giel Schormans.

Gebedsgroep 2^e en 4^e maandag

Contactpersoon: Piet Mostert, p.wmostert@gmail.com

Bidden voor gemeentelieden die kampen met ziekte, rouw, zorgen van andere aard, en onze voorgangers, de lijdende kerk... Deze taak, die wij als roeping ervaren, wordt bepaald door het woord van Paulus: als iemand in de gemeente lijdt, lijden de anderen mee. Dit woord nodigt uit elkaars lief en leed te delen. Wij mogen middels ons gebed meeleven met die broer of zuster uit de gemeente, maar hem of haar ook in ons gebed bij God brengen, of liever, met God verbinden. Wij vragen of Hij in het leven van deze mens wil komen en vertrouwen erop dat de Eeuwige dat met zijn helende kracht ook doet. Wij zijn nu met zeven deelnemers; heel graag zouden wij nog een enkel gemeentelid in deze kring verwelkomen. Het kan ook zijn dat iemand incidenteel behoefte heeft iets met geloofsgenoten te delen en daarvoor graag gebed wil; u bent welkom! Elke 2^e en 4^e maandag van de maand van 19.00-19.45 uur in de bovenkamer (boven de ingang van de Oude Kerk) en na afloop van het Heilig Avondmaal.

Film in de Koningkerk

Contactpersoon: Jan van der Kolk, jan@vanderkolk.net

In dit seizoen zijn er 3 filmavonden gepland. Na elke film is er een nabespreking.

Voor actuele informatie en toelichting zie www.deopenhofvoorburg.nl

Locatie: Koningkerk

Aanvang 19.30 uur, 13 november: Timbuktu, 16 januari: I'll push you, 20 maart: nog niet bekend.

Gebedsgroep voor de dienst op zondag

Contactpersoon: Netty Dondorp, dondorpgos@casema.nl

Korte gebedsbijeenkomst voorafgaande aan de zondagse eredienst. In dit bijeenzijn wordt God gevraagd om een zegen voor de dienst, voorganger, kinder- en tienerdienst.

Wilt u meedoen? Welkom! Elke zondag om 9.30 uur in de bovenkamer (boven de ingang van De Oude Kerk).

“Koning en Koningin binnen je relatie”

Informatie en opgave: Renie en Bram Luteijn, renie.bram@hotmail.com

Deze avond is bedoeld voor mensen met een partnerrelatie en is georganiseerd in samenwerking met Marriage Encounter (www.marriageencounter.nl). Het doel van Protestants Marriage Encounter is stellen, zowel getrouwd als duurzaam samenlevend, te helpen hun relatie verder te ontwikkelen. Op vrijdag 9 november wordt een presentatie gegeven over de balans in je relatie.

Nieuwsgierig? Hou dan de datum vrij en kom (met je partner) naar de Koningkerk in Voorburg. Riet & Olaf Haasnoot en Pietje & Klaas Nieuwland verzorgen de avond. Ontvangst vanaf 19.30 uur met koffie en lekkers. Presentatie 20.00 uur.

Gemeentegroeigroep van het Evangelisch Werkverband

Contactpersoon: Henny Touwen, Touwen33@ziggo.nl

Wij komen elke veertien dagen bij elkaar om te groeien in geloof, gemeenschap en getal. Wij bespreken met elkaar hoe we praktisch christen kunnen zijn: wat heb je deze afgelopen weken meegemaakt; wat raakte je. We komen steeds de zondagavond bij elkaar thuis. Iedereen is bij ons welkom.

Gemeentekringen De Open Hof

Contactpersoon: ds. Jan van der Wolf, jtvanderwolf@gmail.com

Thema van de gemeentekringen is Levenskunst. Data, tijdstippen en locaties worden per kring bepaald.

Locatie zal zijn bij gemeenteleden thuis.

Data instructie voor de kringleiders woensdagavonden, nader te bepalen, van 20.00-22.00 uur in de Koningkerk.

20plus gespreksgroep

Contactpersoon: ds. Jan van der Wolf, jtvanderwolf@gmail.com

Op zondagavond 14 oktober gaat de gespreksgroep 20plus weer van start. De bedoeling daarvan is om in ongedwongen sfeer met leeftijdsgenoten te praten over de betekenis van het geloof. De begeleiding is in handen van ds. Jan van der Wolf. We komen om de beurt bij de deelnemers thuis bij elkaar. De bijeenkomsten zijn van 18.00-20.30 uur, waarbij we eerst met elkaar eten. De eerst keer is bij ds. Jan van der Wolf thuis (Laan van Haagvliet 19). De andere data zijn: 18 nov, 16 dec, 13 jan, 17 feb en 17 mrt.

Godly Play

Contactpersoon: Anita Neuteboom, anita.neuteboom@mail.com

Godly Play team Voorburg: Annette Hendriks, Geertje van Essen, Anita Neuteboom, Irma Nieuwenhuis.

Godly Play is een nieuwe methode om spelenderwijs bijbelverhalen te vertellen. De vertellingen worden gedaan tijdens de kerkdienst, van 10.00-11.30 uur in de kinderdienstruimte van de kerk. Geschikt voor alle kinderen van 4 tot 12 jaar.

Van harte welkom, ook als je voor het eerst komt. Agenda:

De Open Hof gemeente: 2 sep: Jozef; 14 okt: Exodus, uittocht; 18 nov: Koopman en de parel, gelijkenis.

Martinigemeente: 2 sep: Jozef; 30 sep: Assisi; 14 okt: De koopman en de parel; 4 nov: St Maarten.

High Tea

Contactpersoon: Houw The, kerk.buurt@deopenhofvoorburg.nl

De taakgroep Kerk en Buurt organiseert zes keer per jaar een High Tea, een gezellige ontmoeting op zondagmiddag van 14.00-17.00 uur in de Koningkerk. Onder het genot van een kopje thee met iets lekkers erbij luistert u naar muziek of kijkt u naar een interessant programma zoals een dialezing. Iedereen is welkom. Het programma begint om 15.00 uur.

Koffertjesproject voor doopouders

Contactpersoon: Gelske van der Duin, rmvanderduin@kpnplanet.nl en Fredi Willemsen, willemsen341@gmail.com

Bij de doop hebben jullie kinderen een belofte meegekregen: de naam van God is met je eigen naam verbonden. Wij geloven dat God je hele leven met je mee gaat. Soms is dat duidelijk voor je, en soms herken je Hem niet. Hoe beter je Hem leert kennen, hoe eerder je Hem op je levensreis ook herkent! In dit koffertje vind je allerlei boekjes en dingen die iets te maken hebben met jullie en met God en we hopen dat dit zal helpen om Hem beter te leren (her)kennen! Nieuwsgierig geworden? Laat 't ons weten, dan kun je 't koffertje drie weken lenen!

Kring 'Geloofsverdieping

Contactpersoon, opgave: Karin van der Velden-Aleman, karinaleman@hotmail.com

Leiding, info: ds. Leneke Marchand, hmmarchand@hotmail.com

De kring: een plaats waar je terecht kunt met je vragen, voor een goed gesprek, om uitgedaagd en bemoedigd te worden op de geloofsweg. Nieuwe leden van alle leeftijden van harte welkom. De kring bespreekt vierwekelijks een nog uit te kiezen boek (bijvoorbeeld Sam Wells, Hoe zullen we leven; Jonathan Sacks, Niet in Gods naam; C.S Lewis, Brieven uit de hel; D. Bonhoeffer, Leven met elkaar) en leest daarbij kernteksten uit Oude en Nieuwe Testament. De ene keer heeft ds. Leneke Marchand daarbij de leiding, de andere keer komt de kring samen als huiskring onder leiding van één van de deelnemers. Eerste keer: ma 24 sep 20.00- 21.30 uur in De Voorhof, naast de Oude Kerk.

Kring 'Hemels Graafwerk'

Contactpersoon: Rick (0651234798) en Marielouise Slettenhaar (0627561411) en Eefje van Sloten

De schepping en je naaste liefhebben: wat doet dat met je levenshouding? Wat betekent klimaatverandering voor de kerk? Materialisme, consumentisme, onbegrensde groei: kunnen we daar los van komen? Wil jij je ook verdiepen in deze vragen? Doe dan mee met onze kring over geloven en duurzaamheid. Dit najaar komen we 6 donderdagavonden samen om te reflecteren op *Laudato Si'*, de encycliek van paus Franciscus over de aarde als ons gezamenlijke huis. Er zal ruimte zijn voor gebed, discussie, fellowship en het delen van ervaringen. Iedereen die van een diepgaand gesprek houdt is welkom. Ook klimaatsceptici en -twijfelaars! Eerste keer op donderdag 11 oktober van 19.45- 21.30 uur, bij Rick en Marielouise Slettenhaar, Laan van Haagvliet 9. Daarna afwisselend bij deelnemers thuis.

Kring 'Tekst van de zondag'

Leiding, info en opgave: ds. Leneke Marchand, hmmarchand@hotmail.com

Deze ochtendkring (die vorig seizoen bij elkaar kwam onder de naam Geloofsverdieping) komt vierwekelijks bij elkaar onder leiding van ds. Leneke Marchand om op donderdagochtend de Bijbelteksten voor de komende zondag door te nemen. Dat levert verrassende inzichten en boeiende gesprekken op. Naast uitleg is er ruimte voor vragen en onderlinge ontmoeting. Nieuwe leden zijn van harte welkom. Di 9 okt, 6 nov, 27 nov, 18 dec, 15 jan, 19 feb, 12 mrt 10.00-11.30 uur, in De Voorhof, naast de Oude Kerk.

Leerhuis woensdagmorgen: de brief van Paulus aan de christenen in Korinthe

Leiding, opgave en info: ds. Giel Schormans, wfschormans@hotmail.com

Deze kring is bedoeld voor wie samen met anderen de Bijbel wil (leren) lezen. We behandelen gedeelten uit de brief die Paulus schreef aan de gemeente in Korinthe en gebruiken daarbij een studieboekje. Na uitleg over de betekenis en de achtergronden van de gelezen tekst, gaan we op zoek naar de actualiteit van deze woorden vandaag. 1 x per maand op de woensdagochtend. Meer dan bij de avondkring ligt bij deze kring de nadruk op tekstuitleg.

1^e keer: woensdag 26 september 10.00-11.30 uur in de kleine zaal in De Voorhof, naast de Oude Kerk. 26 september, 17 oktober, 21 november, 23 januari, 13 februari, 6 maart, 10 april.

Leeskring Tomás Halík

Contactpersoon: Ds. Jan van der Wolf, jtvanderwolf@gmail.com

We lezen met elkaar het veelgeprezen boek "Geduld met God" van de Tsjechische theoloog, filosoof en psycholoog Tomáš Halík.

Het boek heeft als ondertitel "Twijfel als brug tussen geloven en niet-geloven". Halík's boek neemt als uitgangspunt de twijfelende en zoekende figuur van Zacheüs, die liever schuchter van een afstand toekijkt dan dat hij enthousiast meedoet. De data van de kring worden nog bekend gemaakt.

20+ lunchbijeenkomsten

Contactpersoon: ds. Giel Schormans, wfschormans@hotmail.com en Dirma Redelijkheid, dirmaredelijkheid@xs4all.nl

Een keer per maand na de zondagse dienst lunchen we samen en gaan daarna in gesprek over geloof (en twijfel), over doen en laten, over het leven met God en met elkaar. We doen dat aan de hand van een Bijbelgedeelte of een artikel. Dit jaar lezen we korte artikelen uit het boek: 'Hoe zullen we leven, christelijke kijk op actuele thema's. *Samuel Wells benadert uitdagende vragen in het licht van christelijke hoop en wijsheid in dit opvallende en bijzonder wijze boek dat een verbinding legt tussen de theologie en ons menselijke bestaan in een lijdende wereld. Een bestaan dat gedragen wordt door God. In drie rubrieken, de wereld, het menselijk zijn en onze sterfelijkheid, behandelt hij een veelheid van onderwerpen, zoals religieus extremisme, migratie, milieu en sociale media*'.

Tijd: 12.00-13.30 uur; locatie: De Voorhof bij de Oude Kerk. Eerste keer: 7 oktober.

Meditatie rond kruiswoorden

Contactpersoon: ds. Els van der Wolf, evanderwolfkox@gmail.com

In de Veertigdagentijd, de periode van Aswoensdag 6 maart t/m Pasen 21 april, is er wekelijks een stiltemeditatie van een half uur rond de kruiswoorden van Jezus. Deze bijeenkomsten zijn los te volgen, maar wie iedere week komt zal merken dat de beleving intenser wordt. Je hoeft geen lid van een kerk te zijn of ervaring te hebben met mediteren om mee te doen. Exacte plaats en tijd is op dit moment nog niet bekend. Voor inlichtingen: ds. Els van der Wolf-Kox.

Micha cursus

Contactpersoon: Karin van der Velden-Aleman, karinaleman@hotmail.com

De Micha cursus is een cursus van vijf bijeenkomsten (vier avonden en een dag) die in oktober/november zal starten. Dit initiatief is ontstaan uit de geloofskring van afgelopen jaar. De bedoeling is om erachter te komen hoe we volgens Gods wil in het leven kunnen staan, hoe we de problemen in de wereld kunnen benaderen en om daar hopelijk een positieve bijdrage aan te kunnen gaan leveren.

De Micha cursus gaat over hoe je samen en als individu kunt groeien in goed en recht doen: je betrokkenheid bij mensen en je zorg voor de schepping. Een vraag die velen bezighoudt is wat God met hun leven wil. Het liefst ontvangt men een concrete aanwijzing, een woord, een droom, een tekst. Maar zo werkt het heel vaak niet! En dat hoeft ook niet zegt de profeet Micha, want er is jou, mens, allang verteld wat goed is. Tijdens de Micha cursus gaan we aan de slag met de woorden van Micha. We betrekken ze op allerlei terreinen van het leven. Veel mensen weten dat christenen de Bijbel lezen, bidden en naar de kerk gaan. Maar het christelijk geloof inspireert ons ook tot een manier van samenleven met onze medemensen en met de natuur. Deze cursus gaat over recht doen, hoe het onrecht te bestrijden, hoe je talenten in te zetten ten goede van de samenleving.

Deze cursus zal worden gegeven door deelnemers uit de geloofskring aan de hand van cursusmateriaal wat is voorbesproken met ds. Marchand. We moeten de data nog plannen. Als je geïnteresseerd bent, meld je dan vast aan bij karinaleman@hotmail.com.

Ochtendbijbelkring

Contactpersoon: ds. Els van der Wolf, evanderwolfkox@gmail.com

In de ochtendbijbelkring gaan we ons dit seizoen verdiepen in de profeet Elia. We lezen over hem in de Bijbelboeken 1 en 2 Koningen. De Bijbelkring is bedoeld voor iedereen die het boeiend vindt om zich samen met anderen in de Bijbel te verdiepen. Ook als je nooit eerder bent geweest: welkom! Je kunt ook een keer aanschuiven om te kijken of het iets voor je is.

O.l.v. ds. Els van der Wolf-Kox, in de Koningkerk, op woensdagochtend, 10.00 uur koffie, 10.15 uur aanvang tot 11.30 uur.

Data: 26 sept, 17 okt, 14 nov, 12 dec, 16 jan, 13 feb, 13 mrt, 10 apr, 15 mei.

Spiritualiteit van Henri Nouwen

Contactpersoon: ds. Jan van der Wolf, jtvanderwolf@gmail.com

De Nederlander Henri J. M. Nouwen (1932-1996) was katholiek priester en professor aan verscheidene universiteiten in de Verenigde Staten. Gedurende drie avonden maken we kennis met de spiritualiteit van Nouwen door met elkaar teksten te lezen en die te plaatsen tegen de achtergrond van zijn levensgeschiedenis. Zodoende zullen we zijn theologische inzichten op het spoor komen. Ook gaan we enkele videofragmenten met elkaar bekijken. Thema's die aan de orde komen zijn: stilte en gebed, liefde, spiritualiteit en maatschappelijke betrokkenheid en roeping. We zullen ons verdiepen in de teksten van Nouwen, maar we zullen ook uitwisselen waar zijn gedachtegoed ons raakt, inspireert voor ons eigen geestelijk leven. Drie leerhuisavonden over de Spiritualiteit van Henri Nouwen.

Waar en wanneer: 19 nov, 26 nov en 3 dec van 20.00-22.00 uur in de Koningkerk.

Taizé avondgebed in de Koningkerk

Contactpersoon: Hilbert van Essen, taizevoorburg@gmail.com

Elke 2e zaterdag van de maand is er een avondgebed met liederen uit Taizé in de Koningkerk. We beginnen om 19.30 uur (kerk open om 19.00 uur). Stilte om te mediteren speelt een grote rol in het avondgebed. Stilte om tot rust te komen, na te denken over de teksten of gewoon om stil te zijn. Zo is er bijvoorbeeld op de plek waar je een preek zou verwachten een lange stilte van rond de tien minuten.

Zingen neemt ook een belangrijke plaats in. Wanneer we samen zingen, komen er twee dingen samen: er ontstaat niet alleen een persoonlijke relatie met God maar ook gemeenschap tussen degenen die samen zijn gekomen. Samen bidden kan datgene wakker maken wat de oosterse christenen noemen: 'De vreugde van de hemel op de aarde'.

Data voor 2018-2019: 8 september, 13 oktober, 8 december, 12 januari, 9 februari, 9 maart, 13 april, 11 mei, 8 juni en 13 juli. Kijk voor meer informatie op www.taize.fr/nl.

Thema-avonden vanuit de AK over christenen in het Midden-Oosten

Contactpersonen: ds. Giel Schormans, wfschormans@hotmail.com en ds. Jan van der Wolf, jtvanderwolf@gmail.com

De AK organiseert in het najaar drie thema-avonden over en met christenen in het Midden-Oosten. Vraag de contactpersonen voor data en locaties.

Zondagse lunch voor kinderen en ouders

Contactpersoon: Adriënne van Mourik, adrienne@vanmourik.nl en ds. Leneke Marchand, hmmarchand@hotmail.com

'Geloven' is in deze tijd niet meer vanzelfsprekend. Daar lopen we als ouders tegenaan en daarmee komen ook onze kinderen al jong in aanraking. Omdat wij onze kinderen gelovig willen opvoeden en willen groeien in ons geloof, zoeken we elkaar op. Wij, ouders en kinderen, komen ongeveer een keer in de maand samen in De Voorhof (naast de Oude kerk) o.l.v. ds. Leneke Marchand. Om samen te eten, plezier te hebben, om elkaar te bevragen, te steunen, en te stimuleren in het leven met God. De data voor de lunchkring voor komend seizoen zijn: 14 okt, 18 nov, 20 jan, 17 feb, 24 maart, 5 mei, 23 juni van 11.30-13.30 uur.

Zondag 28 oktober

Vanmorgen maken we een begin met het thema 'levenskunst'. In november starten de gemeentekringen over dit thema. Wat is levenskunst? Hoe heeft geloven daarmee te maken? We lezen Prediker 3: 1-15 en kijken wat deze prediker ons te zeggen heeft over levenskunst. We zullen in deze dienst ook lied 880 zingen "het leven op aarde is rijkdom en vreugde". Dit lied is geschreven door Kathryn Galloway, uit de kring van Iona, een Schotse Community met grote aandacht voor het concrete aardse leven, vragen van gerechtigheid, vrede en duurzaamheid. Voorganger is ds. Els van der Wolf-Kox.

Zondag 4 november

Vanmorgen staat als gastvoorganger op ons rooster ds. Joke Boot-de Boer, een 'oude bekende'. Zij was als predikant verbonden aan de Fonteinkerk. Fijn dat zij bij ons wil zijn.

Zondag 11 november

De gastvoorganger van deze zondag is iemand met een interessante 'staat van dienst'. Prof. Gerrit Immink is emeritus hoogleraar. Hij werkte tot 1987 als gemeentepredikant. Daarna was hij als rector van seminarium Hydepark betrokken bij de opleiding van predikanten. In die hoedanigheid hebben wij (Jan en Els) met hem te maken gehad. Vanaf 1993 was hij hoogleraar Praktische Theologie en later rector van de Protestantse Theologische Universiteit. Hij schreef onder meer het boek 'Het heilige gebeurt' over de protestantse kerkdienst. Fijn dat hij onze gastvoorganger wil zijn!

20plus gespreksgroep

Op zondagavond 14 oktober gaat de gespreksgroep 20plus weer van start. De bedoeling daarvan is om in ongedwongen sfeer met leeftijdsgenoten te praten over de betekenis van het geloof. De begeleiding is in handen van ds. Jan van der Wolf. We komen om de beurt bij de deelnemers thuis bij elkaar. De bijeenkomsten zijn van 18.00-20.30 uur, waarbij we eerst met elkaar eten. De eerste keer is bij ds. Jan van der Wolf thuis (Laan van Haagvliet 19). De andere data zijn: 18 nov, 16 dec, 13 jan, 17 feb en 17 mrt. Opgave en info: jtvanderwolf@gmail.com

Ochtendbijbelkring

Woensdagochtend 17 oktober en 14 november komt de ochtendbijbelkring bij elkaar. Om 10.00 uur staat de koffie klaar, 10.15 uur beginnen we. Het duurt tot ongeveer 11.30 uur. Dit

jaar draait het om de profeet Elia, aan de hand van Bijbelgedeeltes uit 1 en 2 Koningen. Op 17 oktober lezen we 1 Koningen 17: 7-24. Op 14 november 1 Koningen 18: 1-19. De Bijbelkring wordt gehouden in de Koningkerk onder leiding van ds. Els van der Wolf. Je hoeft geen lid van (deze) kerk te zijn om mee te doen. Iedereen die het fijn vindt om anderen te ontmoeten en zich samen te verdiepen in de Bijbel is welkom. Ook als je de eerste keer niet geweest bent!

Avond over Palestijnse Christenen

Op 30 oktober (Koningkerk; 20.00 uur) is er een avond over de situatie van de Palestijnse Christenen (zie verder onder Kerkelijke Berichten).

Christelijke meditatie

Donderdagochtend 1 november is er een bijeenkomst christelijke meditatie. Een uur van stilte en gebed, rond een Bijbeltekst, een korte tekst of een icoon. Van 9.30-(max.)10.30 uur in de Koningkerk onder leiding van ds. Els van der Wolf. De bijeenkomsten zijn los te volgen, maar wie geregeld meedoet, zal merken dat de beleving intenser wordt. Je hoeft geen lid van een kerk te zijn of ervaring te hebben om mee te doen. Welkom! Data: 1 nov, 6 dec, 3 jan, 31 jan (!), 7 mrt, 4 apr, 2 mei, 6 juni.

Gemeentekringen

In de eerste weken van november komen de gemeentekringen bij elkaar. Mocht u begin november nog niets gehoord hebben, neem dan even contact met ons op.

Leerhuisavonden Spiritualiteit van Henri Nouwen

Op 19 november is de eerste leerhuisavond (Koningkerk; 20.00 uur) over de spiritualiteit van Henri Nouwen. De andere data zijn: 26 nov en 3 dec. Opgave en info: jtvanderwolf@gmail.com of tel. 2128279 (zie verder onder Kerkelijke Berichten).

Vakantie

Van 3-11 november hebben wij een weekje vakantie. Als u dringend een predikant nodig heeft, neem dan contact op met één van de voorzitters van de kerkenraad: Ria de Graaf (tel. 3863109) of Bruun Feijen (tel. 3875444). Zij weten wie beschikbaar is.

Ten slotte

een gedachte van Toon Hermans

*Als je weet dat iemand van je houdt
je alles vergeeft*

*je altijd bijstaat
je nooit laat vallen
omdat hij je zwakheid kent
dan is dat een geweldig gevoel.
Maar stel je nu eens voor:
dat die iemand
de God van hemel en aarde is!*

Hartelijke groet,

ds. Jan en Els van der Wolf-Kox

Nieuwe ambtsdragers

De kerkenraad van wijkgemeente De Open Hof is bijzonder blij dat twee gemeenteleden bereid zijn gevonden een ambt en functie te vervullen.

Jan Hoogteijling heeft zich bereid verklaard om het ambt van ouderling en secretaris van de Algemene Kerkenraad te vervullen. Hij vervangt daarmee Anneke Vader, van wie we in de dienst van 9 september al afscheid hebben genomen.

Han Lankhuijzen zal de functie van kerkrentmeester en secretaris van het college van kerkrentmeesters gaan vervullen. Daarmee vervangt hij Anneke Smallenbroek, die deze functie de afgelopen vier jaar heeft vervuld.

In de dienst van 14 oktober zal Jan bevestigd en Han benoemd worden. Ook zullen we Anneke Smallenbroek dan bedanken voor haar inzet en werk ten behoeve van de gemeente.

Vrijzinnig Centrum De Hoeksteen

Vrijzinnig Centrum "De Hoeksteen", Rozenboomlaan 119, 2274 HK Voorburg, tel. 3863413. Voorganger: mevr. ds. K. Bezemer, Floris Vesterlaan 23, 2343 RV Oegstgeest, tel. 071-5320438. Secretaris: dhr. J. Jager, Rozenboomlaan 139, 2274 HK Voorburg, tel. 0620617539.

Zondag 28 oktober

10.30 uur ds. K. Bezemer
Dichters over de Bijbel: Gerrit Achterberg
Thema bekering, vernieuwing, iets rechtzetten
Organist: Albert van der Haven
M.m.v. Het Hoeksteenkoor o.l.v. Frits Muisse
Tijdens de dienst zingt het koor:
Wachet auf ruft uns die Stimme
Pepping
Herr Deine Güte reicht so weit,
A.G. Grell
Jesu meine Freude, (motet)
D. Buxtehude
Lied 833 Neem mij aan zoals ik ben
allen en koor

Zondag 4 november

10.30 uur Hoeksteenlezing

Spreker Barbera Zwaan

Het boek van Henri Nouwen: *Binnen geroepen*

Entree: € 7,-; Hoeksteenleden en -vrienden € 5,-. (Koffie/thee € 1,- a.u.b. gepast betalen).

Sinds Hillary Clinton in *What happened* schreef wat zij aan het werk van priester-schrijver Henri Nouwen (1932-1996) beleefde, staat dat meer dan ooit in de belangstelling. In deze lezing richten wij ons op *Binnen geroepen*: niet Nouwens bekendste, maar mijns inziens wel indringendste boek.

Barbara Zwaan is theoloog en geestelijk verzorger. Ze schrijft regelmatig over Henri Nouwen.

Kringen

Vrijdag 19 oktober

14.45 uur Leeskring *Desgevraagd*

o.l.v. ds. R.F. Philipp

Dinsdag 23 oktober

15.00 uur Leeskring *Bijbelse poëzie*

o.l.v. ds. K Bezemer

Donderdag 8 november

19.45 uur Leeskring *Hedendaagse filosofen over de wereld* o.l.v. drs. K. Bezemer

Ontmoeting

Donderdag 1 november

10.30 uur gastheer Jan Jager

U bent van harte welkom bij onze activiteiten.

Hartelijke groet,

Simon van Proosdij

Algemene Kerkenraad

Uit de vergadering van de Algemene Kerkenraad (AK) van 20 september

De uitwerking van het concept beleidsplan van de PGV is afgerond. Aan het concept beleidsplan van de PGV is een actie- en inspiratielijst toegevoegd. De concept beleidsplannen van het College van Kerkrentmeesters en het College van Diakenen zijn voorlopig vastgesteld. Graag wil de AK de gemeenteleden gelegen-

heid geven op deze beleidsplannen te reageren per mail of tijdens een bijeenkomst op 22 november in de Koningkerk, voorafgaand aan de AK vergadering. De uitnodiging volgt in de KerkWijzer van november. De concept beleidsplannen worden op de website van de PGV geplaatst (www.protestantsegemeentevoorburch.nl).

De AK nam afscheid van Anneke Vader na zes jaar trouwe dienst als secretaris. Ds. Jan bedankte haar voor haar nauwgezette inzet, haar accurate en haar flexibiliteit.

Als nieuwe secretaris van de Algemene Kerkenraad wordt Jan Hoogteijling uit de wijkgemeente De Open Hof voorgesteld. De benoemingsprocedure wordt hiervoor opgestart.

De volgende vergadering van de AK is 22 november in de Wigbolduszaal van de Koningkerk.

De agenda kunt u opvragen via secretaris@protestantsegemeentevoorburch.nl

Diaconie

Ramp op Sulawesi

De bewoners van de stad Palu en het wijdere gebied daar omheen zijn getroffen door een verwoestende natuurramp met heel veel slachtoffers. Kerk in Actie biedt noodhulp via het kanaal van de plaatselijke christelijke kerken die de situatie goed kennen. De Centrale Diaconie en de ZWO werkgroep doneren elk € 500,- op de rekening van Kerk in Actie. Wij willen u oproepen te helpen via rekening: NL89ABNA 0457 457 457 t.n.v. Kerk in Actie Vermelding Sulawesi.

Cor Hoek en Houw The

Kerkelijke berichten

Film in de Koningkerk

Dinsdag 13 november 19.30 uur, *Timbuktu*

Van de een op de andere dag wemelen de straten in het Malinese Timboektoe van gewapende mannen met bedekte gezichten en lange gewaden. Met behulp van megafoons leggen ze de bevolking nieuwe leefregels op. Het zijn jihadisten die het bewind in de streek hebben overgenomen. Voetbal, roken en muziek zijn verboden, kledingvoorschriften wor-

den ingevoerd en lijfstraffen toegepast volgens de regels van de sharia. Ook veebezitter Kidane en zijn gezin, die ver buiten de stad leven, ontkomen niet aan de invloedssfeer van de jihadisten.

Op een indringende en soms humoristische manier krijgen we een beeld hoe de bevolking met de nieuwe situatie omgaat.

Concert Marcel Zimmer

Op zondag 21 oktober geeft de bekende Marcel Zimmer een concert in de Kruisheuvelkerk in Leidschendam.

Het begint om 16.00 uur en de toegang is gratis.

Marcel en Lydia Zimmer hebben veel liedjes geschreven en CD's gemaakt. Ze zijn landelijk bekend van Opwekking en Opwekking voor Kids. Bij de Mazzel Kids Praise zingen we vaak hun liedjes. Marcel geeft in heel Nederland concerten voor kinderen. Het wordt gegarandeerd een leuke middag in de Kruisheuvelkerk. Dus wees er bij!

De Kruisheuvelkerk is vanuit Den Haag makkelijk bereikbaar met de tramlijnen 2, 6 en 19 en bus 46. Voor bezoekers die met de auto komen is er gratis parkeerruimte in de buurt. Iedereen is van harte welkom!!!

Voor meer informatie kunt u bellen: 0638139803 of mailen: mazzelkids@outlook.com

Zie ook onze Facebookpagina 'Mazzel Kids Praise'.

Namens het Mazzelteam,
Nathalie Ros en Rianke Verschoor

Themavond Christenen in het Midden Oosten

De Christenen in het Midden Oosten staan onder druk. Door oorlog, discriminatie en om economische redenen neemt hun aantal in dat gebied drastisch af. Om meer te weten over hun situatie worden er drie avonden georganiseerd, namelijk over Egypti-

sche, Palestijnse en Iraanse of Syrische Christenen. Op 30 oktober (Koningkerk; 20.00 uur) is de eerste avond, waarin we horen over de Palestijnse Christenen. Ds. Jan van der Wolf zal Ghada Zeidan, zij woont in Nederland en is geboren in Betlehem, interviewen over vragen als: hoe is het leven achter een muur? hoe ziet het kerkelijk leven in Bethlehem eruit? Hoe inspireert het geloof je om het vol te houden? Waarom trekken vele jonge Christen Palestijnen weg? etc. Uiteraard is er gelegenheid om zelf ook vragen te stellen. Door meer bekend te zijn met de situatie van deze medechristenen kunnen we meer betrokken zijn.

Spiritualiteit van Henri Nouwen

De Nederlander Henri J. M. Nouwen (1932-1996) was katholiek priester en professor aan verscheidene universiteiten in de Verenigde Staten. In 1986 gaf hij zijn wetenschappelijke loopbaan op om zich aan te sluiten bij de Canadese Arkgemeenschap in Toronto. Daar woonde hij samen met geestelijk gehandicapten en hun assistenten. De gehandicapten waren voor hem de gidsen voor het spirituele leven.

Nouwen is een zeer geliefd auteur vanwege zijn vele boeken over het spirituele leven. In Nederland brak hij door met zijn boek *"Eindelijk thuis"* over het schilderij van Rembrandt over de verloren zoon. Henri Nouwen spreekt met zijn boeken velen aan. Hij kan zo vanuit zijn eigen gevoel schrijven dat het grote herkenning bij de lezer oproept. Hij gaat daarbij het noemen van zijn eigen pijn niet uit de weg, zoals de moeizame relatie met zijn vader. Tegelijkertijd wijst hij de weg naar de onvoorwaardelijke liefde van God.

Gedurende drie avonden maken we kennis met de spiritualiteit van Nouwen door met elkaar teksten te lezen en die te plaatsen tegen de achtergrond van zijn levensgeschiedenis. Zodoende zullen we zijn theologische inzichten op het spoor komen. Ook gaan we enkele videofragmenten met elkaar bekijken. Thema's die aan de orde komen zijn: stilte en gebed, liefde, spiritualiteit en maatschappelijke betrokkenheid en roeping. We zullen ons verdiepen in de teksten van Nouwen, maar we zullen ook uitwisselen waar zijn gedachtegoed ons raakt inspireert voor ons eigen geestelijk leven.

Drie leerhuisavonden over de Spiritualiteit van Henri Nouwen.

Waar en wanneer: 19 nov, 26 nov en 3 dec van 20.00-22.00 uur in de Koningkerk.

Opgave in info: Ds. Jan van der Wolf, jtvanderwolf@gmail.com, tel. 2128279

Oecumenisch vrouwenwerk Leidschendam-Voorburg

Woensdag 19 september was de start van het 20^e seizoen van het oecumenisch vrouwenwerk. Dit werd gevierd door ongeveer 40 dames die kortere of langere tijd verbonden zijn met het werk en door enkele nieuwelingen, die allen hartelijk verwelkomd werden door de voorzitter. Het thema op de Vrouw en Geloof ochtenden is komend seizoen: Beelden van God. Er werd op deze startochtend gezongen en nagedacht over godsbeelden, er werd feestgevierd en er werd veel bijgepraat na een lange zomer waarin men elkaar minder gezien had omdat sommige kringen een zomerstop houden. Maar nu is alles weer begonnen. De kringen met een zekere diepgang, maar ook de recreatieve kringen zijn weer gestart en men had er duidelijk zin in. De Vrouw en Geloof ochtenden zijn de spil van het vrouwenwerk en de eerstvolgende wordt gehouden op woensdag 17 oktober in de Maartenszaal naast de Martinuskerk in Voorburg. De inleidster is die ochtend Nel van Drie, de pastor van de Verrezen Christus parochie. Ieder is van harte welkom. De ochtend begint om 10.00 uur en eindigt uiterlijk om 12.00 uur. De koffie staat klaar vanaf 9.45 uur. Voor meer informatie pompertmarianne@gmail.com of p.korving@outlook.com

Lombok na de aardbevingen

Van 7-17 september was ik op Lombok om daar wat (nood)hulp te bieden. Daartoe had ik een substantieel bedrag aan euro's bij me.

In eerste instantie heb ik wat rondgekeken en een werkgroep gevormd, samen met een Nederlands echtpaar, Hanny en Martin Lassauw. Zij verblijven semipermanent op het eiland. In de groep nam ik ook Imran Rosyidi (Emo) op als tolk.

Mijn eerste gedachte was om hulp te bieden aan getroffen onderwijsinstellingen, maar bij het zien van de enorme nood liet ik die gedachte al snel varen!

Wat we zagen waren totaal weggevaagde dorpen, waarop nauwelijks nog een enkel muurtje overeind stond. Overal waren grote legertenten opgezet waarin ca. 15 gezinnen gezamenlijk onderdak hadden. Geen

enkele privacy! Voor de watervoorziening heeft de regering grote 5.000-liter tanks met water geleverd die 2 x daags door het leger worden bijgevuld. Dat water moet echter eerst gekookt worden voor consumptie en dat gebeurt meestal op houtvuurtjes. Bovendien smaakt het erg naar chloor.

Hier moest eerst noodhulp geboden worden. We hadden een gesprek met de Kepala Desa (dorpshoofd) van Desa Wadon, de heer Pak Akir, op de flanken van de Gunung Sari. Dat ligt iets oostelijk van de weg tussen de hoofdstad Mataram en Senggigi. Desgevraagd verklaarde hij dat de meeste behoefte bestond aan 3 zaken: goed drinkwater, rijst en tentzeilen voor onderdak.

Daarop hebben we in totaal 30 tentzeilen voor evenzoveel getroffen gezinnen, 1225 kg rijst en 65 waterfilters aangeschaft. Deze Nazava-filters, waarvan het ontwerp een prijs heeft gekregen van de UNO en die zijn aanbevolen door de WHO, gebruiken geen elektriciteit en leveren per dag ca. 20 liter zuiver en veilig drinkwater. Hiervoor kan gewoon water uit de (vervulde) kali (rivier) gebruikt worden. Zij zijn bovendien goedkoop (ca. € 17,50 per stuk) en gemakkelijk te monteren. Ik heb zelf tijdens mijn verblijf op Lombok vrijwel uitsluitend water uit zo'n filter gedronken. Het is prima van smaak en ik heb er geen enkele last van ondervonden!

Overal op Lombok hoor je deze hartenkreet: *"Financiële hulp is heel belangrijk, maar 1000 keer belangrijker is het toerisme. Laat de toeristen weer terugkomen! Zonder toeristen hebben wij geen werk en: geen werk? Geen Inkomen!"*

Voor een uitgebreider verslag (9 pagina's) mag u mij altijd bellen op 30000780.

Hans Biermans

In deze tenten leven diverse families samen. Op de voorgrond: nog bruikbare materialen worden bewaard.

Plaatselijke berichten

Confessionele Vereniging afdeling Voorburg en omstreken

Graag nodigen wij u van harte uit voor een interessante lezing.

Datum: Donderdagavond 15 november, aanvang 20.00 uur

Locatie: De grote zaal in 'De Voorhof', naast de Oude Kerk,

Herenstraat 77, 2271 CC Voorburg

Spreker: Ds. C.H. Wesdorp uit Zoetermeer

Onderwerp: God en geweld

Wij gruwen van het geweld van terreurgroepen, die geïnspireerd door

een bepaald geloof zoveel mogelijk slachtoffers onder onschuldige mensen maken. Wij zijn verontwaardigd over mensen en organisaties die geweld verheerlijken. Totdat wij zelf de Bijbel gaan lezen, waarin we passages tegenkomen die misschien even gruwzaam zijn als de gewelddadigheden die wij veroordelen. Is de God van de Bijbel een wrede God, die aanzet tot het uitroeien van mensen? Wat moeten we bijvoorbeeld met het verhaal van de priester Pinechas, die uit gelovige woede mensen doodsteekt? Wat moeten we met passages waar God het bevel geeft tot uitroeiing van volkstammen en dat Hij de ijver voor de zuivere godsdienst, etnische zuiveringen, goedkeurt? Als God de Algoede is, hoe kan het zijn dat door zijn initiatief of voor zijn Naam bloed van mensen vergoten wordt? In een zoektocht naar antwoord op deze vragen zal ds. Wesdorp in zijn lezing erop uitkomen dat de praktijk van het Bijbel lezen principieel niet aanzet tot het gebruiken van beschadigend geweld. Aan de andere kant moet nuchter geconstateerd worden, dat er aan een zekere mate van geweldsgebruik niet te ontkomen is en dat de God van de Bijbel niet zonder geweld de toekomstige nieuwe wereld zal doen komen.

Met vriendelijke groeten, namens het plaatselijk bestuur,

mw. J.G. Verstraate-Krul,
secretaris

Prot Christelijke Ouderen Bond (PCOB)

De afdeling Leidschendam-Voorburg houdt de eerstvolgende contactbijeenkomst op dinsdag 13 november

in de Koningkerk Bruinings Inghoeslaan 6 te Voorburg. Aanvang 14.00 uur.

De heer Rigterink geeft dan een lezing over "Sint Nicolaas".

U bent allen van harte welkom.

J. Carton

Muzikale berichten

Orgelconcerten Oude kerk

Stichting Orgelconcerten Oude Kerk Voorburg.

Het orgelseizoen 2018-2019 gaat bijna weer beginnen! Er zijn weer een aantal organisten gevraagd die met veel plezier op ons mooie orgel willen spelen.

We beginnen het seizoen op 20 oktober met een concert van Jan Hage.

Omdat ons orgel ingepakt werd moest het concert van april, wat Jan zou geven, afgezegd worden. Gelukkig kan Jan onze serie openen en daar zijn we erg blij mee.

Van 1995-2011 was Jan organist in de Kloosterkerk, nu is hij organist in de Domkerk te Utrecht.

Jan Hage (geb. 1964) volgde orgellessen bij Kees van Eersel en studeerde vervolgens orgel (docent Jan Welmers) en Theorie der Muziek aan het Utrechts Conservatorium, Muziekwetenschap aan de Rijksuniversiteit Utrecht en Kerkmuziek aan het Nederlands Instituut voor de Kerkmuziek te Utrecht. Hij behaalde de diploma's Docerend Musicus en Uitvoerend Musicus (met aantekening Improvisatie), het praktijkdiploma Kerkelijk Orgelspel (alle drie met onderscheiding) en het doctoraal diploma Muziekwetenschap. Vervolgens studeerde hij gedurende twee jaar orgel bij André Isoir aan het Conservatoire National de Région te Boulogne-Billancourt. Hij rondde deze studie af met het behalen van de *Prémier Prix 'à l'unanimité du jury'*. Hij won eerste

prijzen tijdens concoursen te Leiden, Bolsward, Schaffhausen en Poitiers. Jan is een veel gevraagd organist in binnen en buitenland.

Op 17 november geeft Hayo Boerema een orgelconcert.

Hayo is organist in de Laurenskerk te Rotterdam. Hij (geb.1972) studeerde op het Codarts voor muziek in Rotterdam en conservatorium Den Haag.

Het orgel toegankelijk maken voor een breed publiek, dat is wat Hayo Boerema al twintig jaar inspireert als organist, docent en componist. Met zijn interpretaties zoekt hij naar contrasten en extremen in de composities van zowel gevestigde als hedendaagse componisten om daarmee de traditionele muziekliefhebber en de meer experimentele muziekliefhebber te boeien. Zijn repertoire reikt van Sweelinck, tot hedendaagse muziek met veel ruimte voor Bach, Messiaen en de Franse muziek uit de 20^e eeuw. Hayo is niet alleen werkzaam als solist, maar werkt ook regelmatig samen met koren en instrumentale ensembles. Dit alles in binnen- en buitenland.

De orgelconcerten beginnen om 20.00 uur en entree is € 8,-.

Na het concert bieden we u een drankje aan om nog met de organist na te kunnen praten.

Van harte welkom!!

Lunchconcert met het Leidschendam Vrouwenkoor

Tijdens het komende lunchconcert op zondag 4 november kunt u luisteren naar het Leidschendam Vrouwenkoor. Dit koor bestaat 1,5 jaar en staat onder leiding van Cassandra Feith. Op 4 november brengt het koor een reprise van het zomerconcert dat als thema 'thuis' had. Om de toehoorder niet exact hetzelfde programma voor te schotelen, wordt dit programma aangevuld met nieuwe stukken. Zo kunt u luisteren naar werken van componisten als Grieg, Purcell en Schumann.

Leidschendam Vrouwenkoor

Eind 2016 nam Cassandra Feith het initiatief voor een klassiek vrouwenkoor. Gestart met een kleine club is dit koor intussen uitgegroeid tot een groep van 15 zangers. Voor wie nog niet eerder van dit koor gehoord heeft hierbij wat meer informatie:

Het Leidschendam Vrouwenkoor is een klassiek koor voor vrouwen die graag zingen. De aanduiding "klassiek" staat niet voor traditioneel, maar voor een klassiek repertoire in

brede zin. Het repertoire is heel divers, maar bevat dus geen musical of pop.

Welkom

Het concert begint om 12.00 uur en de toegang is gratis. Wie eerder komt kan een boterham mee eten. Na het concert wordt een vrijwillige inzameling gehouden en praten we met een glaasje en een versnapering gezellig na met elkaar. U bent van harte welkom!

Als u mensen kent die van muziek houden: nodig ze uit voor dit of een van de komende lunchconcerten. De brochure met het jaarprogramma van de lunchconcerten 2018-2019 ligt in de kerk en op verschillende locaties in Leidschendam-Voorburg en is beschikbaar op de website van onze wijkgemeente De Open Hof: www.deopenhofvoorburg.nl/lunchconcerten.

Werkgroep Lunchconcerten,

Rita Bakker

Overige

berichten

Voorburgs Vocaal Ensemble

Petite Messe Solennelle
17 november, 20.15 uur,
Nieuwe Badkapel Den Haag

Instrumentalisten en solisten verzorgd door:

Bert Mooiman (vleugel),
Klaas Trapman (harmonium),
Deirdre Angenent (Sopraan),
Carina Vinke (Alt),
Erik Slik (Tenor),
Joep van Geffen (Bas),
onder leiding van Marijke van Klaveren.

Opbrengst Diaconale collecten zondagse diensten wijkgemeenten

De Open Hof en Martini

9 september	Jeugdwerk PKN	€ 558,60
16 september	PAX vredesweek	€ 726,25
23 september	Financiële nood	€ 657,90
30 september	Vluchtelingenwerk	€ 647,15

Overige diaconale collecten wijkgemeente Martini

5 september	Huwelijksbevestiging "Spieren voor spieren"	€ 267,00
9 september	Heilig Avondmaal Diaconie	€ 180,10
22 september	Huwelijksbevestiging Kika	€ 240,35

In 2018 bestaat het Voorburgs Vocaal Ensemble 40 jaar en dat heugelijke feit wordt gevierd met een bijzonder concert op 17 november in de Nieuwe Badkapel in Den Haag (Scheveningen).

De repertoirekeuze – feestelijk en bijzonder – was niet moeilijk. In die week is het namelijk precies 150 jaar geleden dat Gioacchino Rossini overleed in Parijs en Rossini componeerde in zijn laatste levensjaren als 'zonde van de oude dag' een heel bijzonder stuk: de Petite Messe Solennelle. Een werk dat tot de buitencategorie van het romantische koorrepertoire behoort. Het bijzondere van het stuk ligt om te beginnen in de bijzondere cross-over van een geestelijke mis en de onmiskenbare signatuur van een operacomponist die zijn hele leven vooral wereldlijke stukken voor de concertzaal heeft gecomponeerd. Dit bijzondere effect wordt nog versterkt door de originele bezetting waarvoor het stuk is gecomponeerd, te weten: gemengd koor, 4 zangsolisten, piano en harmonium. En juist dit laatste instrument – dat in Nederland vooral wordt geassocieerd met de begeleiding op hele en halve noten van de psalmen in de serieuze protestants-christelijke traditie – vervult hier een speelse begeleidende

rol waarbij de rijkdom van dit instrument goed tot uitdrukking komt. Dit instrument wordt zelden in het klassieke repertoire en op de Nederlandse concertpodia gehoord en verdient een bredere – en andere – bekendheid.

De Petite Messe is dus zonder meer als 'Bijzonder en Feestelijk' te karakteriseren en de keuze voor dit werk lag dan ook voor de hand om het jubileum mee te vieren. Om de uitvoering extra luister bij te zetten is een topcast van instrumentalisten en vocale solisten geëngageerd.

Tot 16 november zijn kaarten in de voorverkoop verkrijgbaar voor € 22,50. Kaarten aan de zaal kosten € 25,-.

Als u zeker wilt zijn van een plaats, kunt u vooraf kaarten kopen door het geld over te maken naar gironummer NL23INGB0681167459 t.n.v. het Voorburgs Vocaal Ensemble o.v.v.:

– de naam en het e-mailadres van de gegadigden (gebruik -at- i.p.v @): de toegangskaarten worden op nummer per e-mail toegestuurd of

– de naam en het adres van de gegadigden: de toegangskaarten liggen dan (op naam en adres) klaar bij de ingang.

KerkRadio/KerkTV

Bent u niet in staat om de kerkdiensten in de kerk bij te wonen, maak dan gebruik van een van de vele mogelijkheden de diensten vanuit de Oude Kerk en vanuit de Koningkerk live of later mee te maken.

1. Alleen luisteren: met een KerkWebRadio (KWR). Deze maakt direct verbinding met een van de kerken en is aangesloten op de telefoonlijn (KPN) of internetaansluiting. Aanvragen via het Kerkelijk Bureau.
2. Luisteren en/of kijken (live of later) op PC of laptop via kerkomroep.nl. Kies plaats en kerk en klik op kijken of luisteren.
3. Luisteren en/of kijken (live of later) op smartphone of tablet: met de app Kerkomroep. Voor Iphone en Ipad gratis beschikbaar in de Apple Appstore onder de categorie Lifestyle. De app voor Android-apparatuur via Google Play onder de zoekopdracht Kerkomroep. Bijzonder in de app is een button "Mijn kerken", waaronder u uw voorkeuren opslaat. Zorg wel voor een goede wifi-verbinding.
4. Luisteren en/of kijken (live of later) op TV. Dit kan met een Google Chromecast aangesloten op een HDMI-poort en wordt bediend met de Kerkomroep-app op uw smartphone. Tevens is een Mediabox te koop, die wordt bediend met een bijgeleverde afstandsbediening.

Bel voor inlichtingen het Kerkelijk Bureau: 3863502.

Druk druk druk, maar wel graag betrokken

In veel gemeenten zijn twintigers en dertigers maar nauwelijks zichtbaar. Hoe komt dat? En is er iets aan te doen? Sharon van Veen (21) uit de Ichthuskerk uit Zoetermeer deed onderzoek naar deze leeftijdsgroep in haar gemeente en publiceerde onlangs haar conclusies en aanbevelingen.

Sharon, kun je allereerst iets vertellen over de aanleiding van je onderzoek?

"Er leefde bij de kerkenraad al een tijdje de behoefte om de twintigers en dertigers van onze kerk beter in beeld te brengen. Hoewel er best wat leden in die leeftijdscategorie zijn, komen zij maar heel weinig naar kerkelijke activiteiten. De kerkenraad wilde graag beter weten hoe deze groep in elkaar zat. Dus toen ik aangaf dat ik voor mijn studie graag een onderzoek wilde uitvoeren in onze kerk, waren ze daar erg blij mee. En mij leek het onderwerp ook erg interessant."

Je onderzoek is inmiddels afgerond. Wat valt op, als je naar de conclusies kijkt?

"Een van de belangrijkste conclusies is dat de kerk voor een groot gedeelte van de twintigers en dertigers echt wel betekenis heeft, maar dat veel van hen zo'n drukke agenda hebben dat ze weinig tijd hebben om naar kerkelijke activiteiten te komen. Dat geldt zeker voor mensen met kinderen en een fulltime baan. Vaak zijn veel van hun vrienden niet gelovig, dus veel sociale contacten gaan buiten de kerk om. En dan willen ze ook nog graag tijd vrijmaken om te sporten. Een deel van de mensen geeft daarom aan dat het niet zozeer de kerk is die meer moet doen, maar dat hun beperkte betrokkenheid vooral ligt aan hun eigen prioriteiten."

Kan de kerk iets met dat signaal?

"Ik heb in diepte-interviews met mensen doorgesproken over dit onderwerp. Iemand opperde toen het idee om activiteiten voor kinderen en ouders te combineren. Als er nu voor een musical wordt geoefend, komen ouders hun kinderen brengen en ze een uur later weer ophalen. In dat uur kun je eigenlijk best een gespreksgroep voor ouders organiseren, over onderwerpen die voor hen relevant zijn: opvoeding, een scheiding, carrière... We hebben in maart proefgedraaid met zo'n avond, en er kwamen behoorlijk wat ouders op af. Zij ervoeren het als heel positief! Dus dat idee heb ik nu opgenomen bij de aanbevelingen."

Ik kan me voorstellen dat zo'n aanbeveling ook voor andere gemeenten interessant kan zijn. Kwam er nog meer uit je onderzoek waar andere gemeenten hun voordeel mee kunnen doen?

"In onze gemeente wordt elke zondag in de kerk

de Zondagsbrief uitgedeeld, op papier. Daarin staan activiteiten aangekondigd en lees je het nieuws uit de gemeente. Mensen die weinig in de kerk komen, ontvangen de Zondagsbrief echter niet, dus die horen alleen van de kerk via de Kerkbalans-brieven. 'De kerk mag ook wel eens contact zoeken als er géén geld nodig is', hoorde ik een aantal keer. Eén van mijn aanbevelingen is dan ook om het e-mail-adresbestand van de gemeente beter op orde te krijgen. Dan kunnen mensen via e-mails op de hoogte gehouden worden van de activiteiten die georganiseerd worden. Want veel twintigers en dertigers geven aan dat ze het leuk vinden om via e-mail of sociale media uitgenodigd te worden.

Ook zeggen mensen best eens een berichtje van de dominee te willen krijgen: 'Hé, hoe gaat het met je studie?' Maar ze begrijpen tegelijkertijd ook wel dat dat niet zo snel gebeurt als ze zelf weinig in de kerk zijn."

Iets dat regelmatig terugkomt in je onderzoeksrapport, zijn de zogeheten Chagallvieringen in jullie kerk. Die worden als erg positief ervaren. Waar ligt dat aan, denk je?

Mijn indruk is dat die diensten voor veel mensen beter aansluiten bij hun voorkeuren. De Chagallvieringen beginnen altijd om 12.00 uur, zijn relatief kort, en gaan over actuele onderwerpen zoals liefde, opleiding en carrière. Tijdens de dienst is er voor iedereen ruimte om vragen te stellen of iets te zeggen. Bovendien worden er verschillende soorten liederen gezongen, ook popliederen.

Niet iedereen heeft overigens dezelfde voorkeuren. Zelf houd ik toch vooral van de traditionele diensten. En 63% van degenen die de enquête hebben ingevuld, geeft aan 10.00 uur eigenlijk een prima tijdstip te vinden."

Wat hoop je dat de komende tijd gerealiseerd gaat worden, op basis van je rapport?

"Ik zit zelf in de werkgroep 'Jeugd', en ik wil me gaan inzetten voor meer activiteiten voor ouders tijdens de activiteiten van hun kinderen - het idee dat ik eerder noemde. En daarnaast zou ik het heel tof vinden als het lukt om de website aan te passen. Het zou echt een verbetering zijn als mensen zich makkelijk met hun e-mailadres aan kunnen melden om op de hoogte te blijven."

PKN Actueel, 7 september 2018